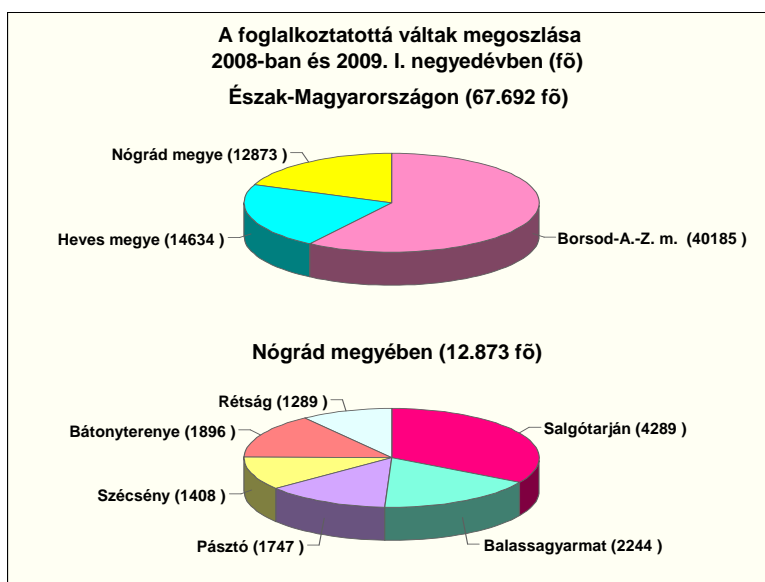

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS MUNKAÜGYI KÖZPONT

*Tájékoztató az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ
tevékenységéről, kiemelten a foglalkoztatás elősegítéséről,
a munkanélküliség csökkentésének lehetőségeiről
Nógrád megyében*

Miskolc, 2009. május 5.

Szabó József
főigazgató

Bevezetés

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ (továbbiakban ÉMRMK) 2007. január elsejétől Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területén végezi tevékenységét. A régióban 27 munkaügyi kirendeltségen – amelyek közül megyénként egy-egy szolgáltató központként is működik – látjuk el mindazokat a foglalkoztatási, munkaerő-piaci, munkaügyi feladatokat, amelyeket a törvények és egyéb jogszabályok számunkra előírnak.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ a 2009. évre vonatkozó munkatervében meghatározta azokat **a szakmai célkitűzéseket**, amelyek a gazdasági válság kedvezőtlen munkaerő-piaci következményeinek mérséklésére, a munkahelyek megőrzésére, növelésére, valamint az aktív korúak szociális támogatásával összefüggő teendők ellátására irányulnak.

Ez azt jelenti, hogy régióink foglalkoztatáspolitikai céljai között egyenrangú feladatként fogalmazódik meg a munkahelyüket a válság következtében elveszítő (ennek veszélyével fenyegetett) munkavállalók és a tartósan munkanélküli, többségében a régió leghátrányosabb helyzetű térségeihez sorolt körzeteiben élők munkaerő-piaci pozíciójának stabilizálása, javítása.

E célok érdekében **régiós szervezetünk prioritásként kezeli**

- **a régióban átmenetileg válsághelyzetbe került munkahelyek megőrzésének támogatását,**
- **az „Út a munkába” program végrehajtását,**
- **a foglalkoztatás bővítését, a foglalkoztatási szint növelését,**
- **az álláskeresőket, munkavállalókat foglalkoztathatóságának és alkalmazkodóképességének, valamint**
- **a leghátrányosabb helyzetű térségekben élők foglalkoztatásának javítását.**

A kiemelten kezelt munkaerő-piaci feszültségek által érintettek köre részint fedi a régióban korábban is a támogatások elsődleges célcsoportjának tekintett álláskeresői rétegeket, amely a válság hatására kiegészül a munkahelyük elvesztésével vagy a tartós munkanélküliség kialakulásával fenyegetett munkavállalókkal.

A szervezetünk rendelkezésére álló, illetve a szervezet által elérhető támogatások, szolgáltatások elsődleges célcsoportját

- az átmeneti válságba került munkaadók, az azok által foglalkoztatottak és/vagy az onnan elbocsátottak,
- a tartósan munkanélküliek,
- a rendelkezésre állási támogatásban részesülők, közülük kiemelten a 35 év alatti, általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők,
- a munkaerőpiacon egyéb okok miatt hátrányt szenvedők közül
 - a pályakezdők / 25 év alattiak,
 - a nők
 - a megváltozott munkavégző képességűek,
 - a roma népcsoportokhoz tartozók, valamint
 - az idősebb munkavállalói rétegek képviselői alkotják.

2009. évi tevékenységünkkel hozzá kívánunk járulni ahhoz, hogy a kiemelt célcsoportba tartozó munkavállalók, álláskeresők közé tartozók foglalkoztatási, szociális helyzetében érvényesülő veszélyek, hátrányok mérséklődjenek, az aktív támogatások, programok alkalmazásával minél kevesebben kerüljenek ki a munka világából.

A jelenlegi gazdasági válság következtében munkahelyüket elveszítők és a munkától tartósan távol lévők munkavégző és alkalmazkodási képességeinek javítását egyaránt kiemelt célként kezeli szervezetünk, ezáltal a térség minél inkább váljon alkalmassá a munkahelybővítő törekvések befogadására.

A meghatározott feladatok megvalósítása érdekében mind a kirendeltségek, mind a központi osztályok arra töreksenek, hogy

- a munkáltatókkal való kapcsolatok tartalma kibővüljön a válságkezelést eredményesen megvalósító szolgáltatások, támogatások alkalmazásával,
- az „Út a munkához” program megvalósítása érdekében kialakuljanak a települési önkormányzatokkal, valamint a regionális képzőközponttal való hatékony együttműködés formái,
- a tájékoztatás javításával, több irányú partnerség vállalásával növelhető legyen a foglalkoztatás, foglalkoztathatóság, alkalmazkodóképesség javítását, bővítését eredményező források régióba áramlása,
- a lehetőségekhez mérten javuljon a munkahelyek feltárására irányuló tevékenység eredményessége, a feltárt, bejelentett munkaerőigények gyors, szakszerű kielégítése,
- a támogatások, humánszolgáltatások célzott, személyre szabott alkalmazásával a szűkös kapacitások ellenére is bővüljön az érintettek száma, azok, eredményessége.

A célok eléréséhez rendelkezésre álló legfontosabb támogatási eszközök, források

A 62/2008. (XII. 3.) MAT határozat alapján az észak-magyarországi régió részesedése a foglalkoztatási alaprészt decentralizált keretéből 21,5%, így a 2009. évben felhasználható forrás nagysága 4.357 millió Ft, ami a 2008. évi felhasználástól 47%-kal elmarad. Ezen összeget 2.870 millió Ft (66%) előző évről áthúzódó kötelezettség terheli. **A 2009. évben szabadon lekötendő forrás nagysága 1.487 millió Ft.** Mindezek a számok azt mutatják, hogy a foglalkoztatási alaprészt decentralizált forrásai 2009-ben szűk mozgásteret biztosítanak az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök működtetésére. Miután valamennyi hatáskörünkbe tartozó támogatási formát továbbra is működtetni kívánjuk, így támogatások megítélésére csak különösen indokolt esetben nyílik lehetőségünk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 2009. január 1-jétől hatályba lépett módosítását követően az előző évben meghatározó szerepet betöltő három támogatási eszköz közül **a foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás volumentét tekintve a legjelentősebb, míg a közhasznú foglalkoztatás támogatás a képzés, átképzés támogatást követve a harmadik helyre került.** A saját források tekintetében 2009. évben e három támogatási eszköznek lesz meghatározó szerepe mind a felhasználható forrás, mind az érintett létszám tekintetében.

Ezen túl igyekszünk kiaknázni, népszerűsíteni a munkaerőpiac folyamatainak befolyásolására rendelkezésre álló egyéb forrásokat is.

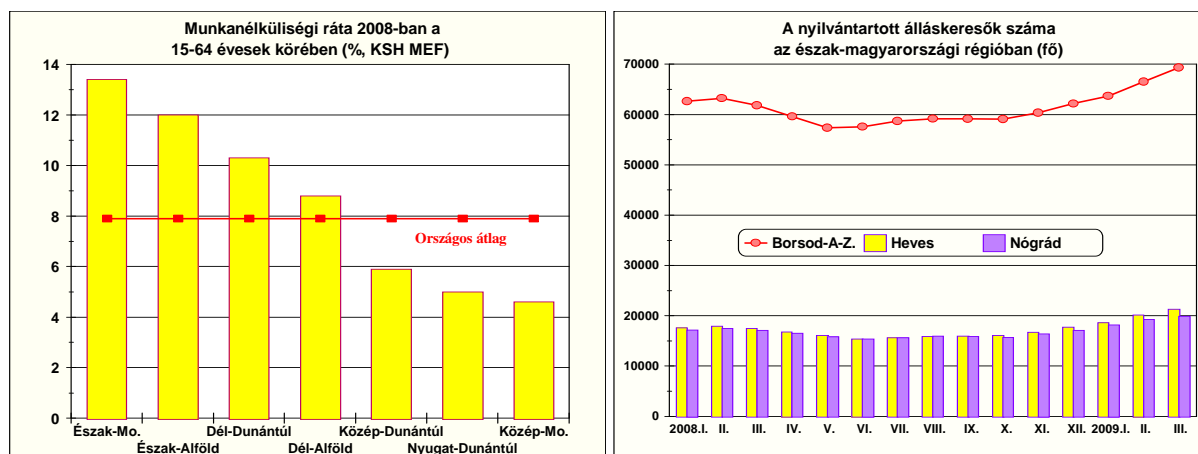
Tájékoztatónkban felvázoljuk Észak-Magyarország, kiemelten Nógrád megye 2008. évi és 2009. I. negyedévi munkaerő-piaci folyamatait, összefoglaljuk továbbá az előző évben, illetve az idén a foglalkoztatás növelése terén elért eredményeinket.

1. Észak-Magyarország főbb munkaerő-piaci jellemzői

A gazdasági aktivitás, a foglalkoztatottsági szint, a munkanélküliség alapvetően a gazdaság mindenkor állapotától függ. A **pénzügyi-gazdasági válság** következtében kialakult gazdasági visszaesés **a munkaerőpiacra gyakorolta a legkedvezőtlenebb hatást**. A 2008 októberében kezdődött tendencia már a 2008. évi gazdasági aktivitási, foglalkoztatási, illetve munkanélküliségi mutatókban is negatív változást eredményezett az ország minden területén.

A munkaerő-piaci jellemzők régióként továbbra is jelentős különbségeket mutatnak. **2008-ban a foglalkoztatási arány** - az előző évekhez hasonlóan - **Észak-Magyarországon volt a legalacsonyabb, de a munkanélküliség szempontjából is változatlanul régiónk volt a legkedvezőtlenebb helyzetű.**

A KSH adatai szerint **2008-ban régióinkban** a 15-64 éves népességén belül **407,4 ezer főt foglalkoztattak, míg a munkanélküliek száma 63,3 ezer fő volt**. A foglalkoztatás színvonala 2008. január-decemberben 49,5% volt, ami 7,2%-ponttal elmaradt az országos átlagtól. A KSH által számított munkanélküliségi ráta 2008-ban régióinkban 13,4% volt, míg országosan 7,9%. Észak-Magyarországon a 15-64 éves népesség 42,8%-a volt inaktív, országosan 38,5%-a. Régióinkban az országosnál kedvezőtlenebbül változtak a mutatók.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 27 munkaügyi kirendeltsége által nyilvántartott állás keresők havi átlagos létszáma 2007-től növekvő tendenciát mutat. Munkaügyi szervezetünk 2008-ban havonta átlagosan 93 ezer állás keresőt tartott nyilván, 3,2 ezer fővel többet, mint az előző évben. **2009. I. negyedévben** már **átlagosan 105,6 ezer ügyfelünk volt**, 8,2 ezer fővel, 8,4%-kal több mint 2008 hasonló időszakában. (Országosan ennél sokkal nagyobb mértékben, 14,9%-kal bővült az állás keresők havi átlagos létszáma.)

A pályakezdő állás keresők átlagos létszáma 2008-ban 10,3 ezer fő volt, ami 2,1%-kal meghaladta az előző évi adatot. A létszámbővülés jelentősen lelassult, 2007-ben ugyanis még 9,3%-os volt. 2009. január-márciusban 10,4 ezer pályakezdő szerepelt nyilvántartásainkban, ami csupán 1,6%-kal volt kedvezőtlenebb a 2008. első negyedévi adatnál. Az állás keresőkön belüli arányuk 9,9%, 0,6%-ponttal kevesebb, mint egy évvel korábban.

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein **2009. március végén** 563,9 ezer fő szerepelt a regisztrációban, közülük csaknem **110,6 ezer fő az észak-magyarországi régióban keresett munkát**. Az éves szintű létszámnövekedés nagysága 14,2 ezer fő, mértéke pedig 14,7% volt, szemben az országos 22,0%-os növekedési ütemmel.

Az álláskeresők számának alakulása az utóbbi hónapokban is követte az országos szintű változásokat, vagyis a 2008. októberi stagnálást követően novembertől hónapról hónapra növekedett. A korábbi években márciusban már jellemző volt az álláskeresők számának csökkenése, azonban a gazdasági válság mélyülése az idén megakadályozta a szokásos kedvező változást. A régiót alkotó megyéket is ez trend jellemezte, a kistérségek többségében viszont októberben még létszámcsökkenés valósult meg. Azóta egy-két körzet kivételével általánossá vált a létszámbővülés.

Március végén az álláskeresők száma az egy évvel korábbi adatokat Észak-Magyarország mindhárom megyében, illetve - a szikszói kivételével - a kistérségek mindegyikében meghaladta.

A nyilvántartott álláskeresők létszáma alapján számított munkanélküliségi arány a régióban 2008-ban átlagosan 17,8% volt, míg 2009. év első három hónapjában 20,5%.

A munkanélküliség szintje alapján régióink területén jelentős területi különbségek tapasztalhatóak. Az álláskeresők aránya a legalacsonyabb értéket (10,9%) a hatvani kistérségben mutatja, míg a gönci körzetben ennek többszöröse (52,4%) mutatható ki. A régiós átlagtól csupán 10 kistérség mutatója alacsonyabb, melyből 4 Heves, 3-3 pedig a másik két megyéhez tartozik. A munkaerő-piaci körzeteink többségét (17) tehát jelentős mértékben nyomasztja a munkanélküliség.

A kirendeltségek által feltárt, nyilvántartásba vett munkaerő-igények (60.584 fő) száma 2008-ban is kedvezőtlenül alakult a régióinkban. A munkaerő-kereslet csökkenése folytatódott 2009 első hónapjaiban is, a kirendeltségeinken rögzített **új munkaerőigények száma csupán a 10.550 főt érte el, ami 3.520 fővel, 25%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.** Az elhelyezkedés lehetősége a régiót alkotó megyék mindegyikében kedvezőtlenül alakult.

A mezőgazdaság kivételével a gazdaság minden területén sokkal kevesebb állást kínáltak a munkáltatók, mint 2008. I. negyedévben. Kereslet-bővülés egyedül a közfoglalkoztatás területén történt, amely az „Út a munkához” program indításának köszönhető.

2009. március végén Észak-Magyarországon 5.152 álláshely volt betöltetlen, amelyek döntő többségére folyamatban volt a közvetítés.

Az ÉMRMK, illetve kirendeltségei valamely támogatásának, szolgáltatásának igénybevételével 2008-ban 59,2 ezer fő jutott átmeneti vagy tartós munkához. **2009 első negyedében 8,5 ezer fő került ki elhelyezkedés következtében a regisztrációból, 41%-kal kevesebben, mint egy éve.** A foglalkoztatási támogatások alkalmazásával 2,9 ezer, támogatás nélkül 5,6 ezer álláskereső elhelyezkedését rögzítették kirendeltségeink január-március folyamán.

2008. évben összesen 40 munkáltatótól érkezett 1.782 főre vonatkozó csoportos létszámcsökkentési bejelentés. **2009 első negyedében** viszont már 32 munkáltató **1.862 fő elbocsátásáról döntött véglegesen,** amely csaknem ötszöröse az egy évvel korábbinak. A 2008-2009-ben jelzett létszámleépítések következtében 1.804 fő Borsod, 1.510 fő Heves, 330 fő Nógrád megyében veszítette el álláshelyét.

Az utóbbi hónapokban megvalósított létszámcsökkentések zöme nem esett bejelentési kötelezettség alá, mivel a határozott idejű szerződéssel foglalkoztatottak, illetve a bérelt munkavállalók esetében a cégek rugalmasabb módon kezelhetik a munkaerő-gazdálkodást.

2008-2009. évben az ÉMRMK kirendeltségein 24 olyan új cég megalakulását jelezték, amelynek induló létszáma a tíz főt meghaladta, további 56 munkáltató hajtott végre tíz főt elérő vagy meghaladó létszámbővítést. **Ezek révén összesen 2.317 új álláshelyet jött/jöhet létre a térségben.**

2. Nógrád megye társadalmi és gazdasági jellemzői 2008. évben¹

Nógrád megye **lakónépessége** 2008 elején 210,2 ezer fő volt, ami az év végére 2,2 ezer fővel **tovább fogyott**. A természetes szaporodás évek óta negatív értéket mutat, ezen túl a vándorlási veszteség is csökkent a megye lakosságát.

A KSH adatai szerint 2008. négy negyedév átlagában a megyében kicsit több mint 70 ezer főt foglalkoztattak, míg a munkanélküliek száma meghaladta a 10 ezer főt. A 15-64 éves népesség körében a **foglalkoztatás színvonala** 2008-ban **50,4%** volt, ami 6,3%-ponttal elmaradt az országos átlagtól. Az előző évhez képest növekedett ez a különbség, mivel Nógrádban jobban romlott a foglalkoztatás szintje, mint országosan. A KSH által számított **munkanélküliségi ráta** 2008. január-decemberben Nógrád megyében **12,7%** volt, 4,8%-ponttal magasabb az országosnál. Nógrád megyében a 15-64 éves népesség 42,3%-a inaktív volt 2008. évben, míg országosan 38,5%-ot képviseltek a munkaerőpiacról kivonultak.

A 4 főnél többet foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozásoknál, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szerveknél és a kijelölt nonprofit szervezeteknél 2008-ban az **alkalmazásban állók száma 33.173 fő** volt, **2,2%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál**. A versenyszférában (20.465 fő) alig változott az alkalmazásban állók száma, ellenben a költségvetési szerveknél (12.203 fő) 5,6%-os visszaesés történt.

Nógrád megye a fontosabb gazdasági mutatók (nemzeti jövedelem, az ipari termelés értéke, a működő gazdasági szervezetek száma, beruházások teljesítményértéke) tekintetében a megyék rangsorában továbbra is az utolsók között van.

2008-ban mindkét megfigyelt létszám-kategóriában mérsékelten nőtt az ipari termelés, de az év utolsó három hónapjában a válság hatására jelentős volt a visszaesés. A 4 fő feletti vállalkozások megyei telephelyeinek produktuma 3,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Országosan ebben a létszám-kategóriában 1,3%-kal csökkent az ipari termelés, míg az észak-magyarországi régióban 5,5%-kal maradt el a termelés az egy évvel korábbtól.

A 49 főnél több dolgozót foglalkoztató ipari vállalkozások körében is a fenti változások érvényesültek, vagyis Nógrádban termelésnövekedést, míg országosan és régiós szinten csökkenést jeleztek az éves adatok.

Az építőipari vállalkozások teljesítménye az országos folyamatokat tükrözte. 2008-ban a megyei székhelyű legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások **5,1%-kal kevesebb termelési értéket állítottak elő, mint egy évvel korábban**. Országos szinten 2,9%-os visszaesést regisztráltak, viszont - Heves megyének köszönhetően - régióinkban 7,8%-os termelésnövekedés történt.

2008. végén **23.922** megyei székhelyű **gazdasági szervezetet** tartottak nyilván Nógrádban, **30,1%-kal többet, mint egy évvel korábban**. A jelentős növekedés hátterében döntően az östermelők kötelező regisztrációja állt. A gazdasági szervezetek közül 21.792 volt a vállalkozás, melyből az egyéni vállalkozások száma 16.221-et tett ki. A vállalkozási készség Nógrád megyében változatlanul alacsony. A vállalkozások ezer lakosra jutó száma 2008. végén 105 volt, alig több, mint 67%-a az országosnak, de a régiós átlagot (113) sem érte el.

A Nógrád megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2008-ban 21,7 milliárd forintot költöttek **beruházások** megvalósítására, folyó áron 14,4%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A megyei beruházások fajlagos nagysága (egy lakosra 103,8 ezer Ft) kevesebb mint 31%-a az országos és alig több mint fele a régiós átlagnak.

¹ Forrás: KSH Miskolci Igazgatósága, Statisztikai tájékoztató - Nógrád megye, 2008/4

3. Nógrád megye munkaerőpiacának jellemzői 2008-ban és 2009. I. negyedévében

Nógrád megyében 2007. januártól éves viszonylatban növekvő a regisztrált álláskereső száma. **2008 végén 765 fővel, 4,7%-kal több álláskereső - 17.091 fő - szerepelt a munkaügyi kirendeltségek nyilvántartásában, mint egy évvel korábban.** A létszámnövekedés mértéke meghaladta a régiós átlagot, viszont nem érte el az országos szintet. Az egy év alatti növekedés csökkent, ami 2007 december végén még 1.308 fős, 8,7%-os volt.

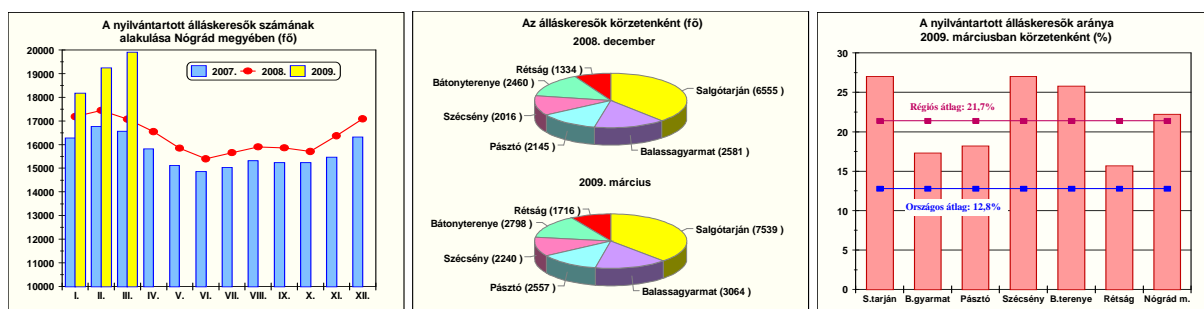
Az éves szintű létszámnövekedés háttérében egyrészt a munkaerő-kereslet stagnálása, másrészt a munkanélkülivé válók, regisztrációt kérők számának növekedése, továbbá az álláskereső összetételének kedvezőtlen alakulása állt. A nyilvántartott álláskereső számának csökkenését, s ez által az előző évinél intenzívebb kiáramlást segítették a közmunka-programok, a támogatott foglalkoztatási lehetőségek és az átképzések, melyek mindegyikébe többen kapcsolódtak be, mint 2007-ben. A két éve kezdődött kedvezőtlen létszámbővülési folyamatot azonban e lehetőségek csak tompítani tudták, megállítani nem.

A havonta átlagosan nyilvántartott álláskereső száma 2008-ban elérte a 16.340 főt, ami utoljára 1995-ben volt ennél magasabb.

Az álláskereső számának havonkénti alakulása az utóbbi hónapokban is követte az országos, illetve a régiós szintű változásokat azzal a különbséggel, hogy Nógrádban októberben még csökkent az ügyfelek száma. Az őszi-téli hónapokra jellemző szezonális kereslet-csökkenés most a gazdasági válság miatt a szokásosnál is intenzívebb volt, amihez az állásukat egyre nagyobb számban elveszítők beáramlása társult. 2008. novemberétől ezért folyamatosan növekszik a nógrádi ügyfelek száma, ugyanis márciusban sem vette kezdetét az ilyenkor szokásos kedvező fordulat.

2009. március végén 19.914 fő nyilvántartott álláskereső volt Nógrád megyében, közülük 2.014 fő pályakezdőnek számított. A pályakezdők száma 355 fővel, a nem pályakezdőké 2.482 fővel haladta meg az egy évvel korábbi létszámot. 2009. I. negyedév végén tehát összesen 2.837 fővel, 16,6%-kal több álláskereső szeretett volna a munkaügyi kirendeltségek segítségével álláshoz jutni, mint egy évvel korábban. A létszámnövekedés mértéke meghaladta a régiós átlagot, viszont az országos adatot továbbra sem érte el.

Szervezetünk Nógrád megye területén **2009. I. negyedévében** havonta **átlagosan 19.111 álláskeresőt tartott nyilván**, 1.875 fővel, 10,9%-kal többet, mint 2008 hasonló időszakában.

A korábban kialakult kistérségi különbségek továbbra is megmaradtak. A megyei átlagot jelentősen meghaladó az álláskereső aránya a gazdaságilag aktív népességben belül a salgótarjáni, a szécsényi és a bátontyterenyi kistérségekben, míg a balassagyarmati, a pásztói és rétsági körzetek munkaerő-piaci pozíciója az előzőeknél kedvezőbb. A munkanélküliségi mutató értéke az országos átlagnál magasabb mind a hat kistérségben.

2008-ban Nógrád megye minden kistérségében kedvezőtlenül alakult az álláskereső száma. Az átlagosnál nagyobb növekedés a szécsényi és a bátontyterenyi kistérségeket jellemezte.

A válság kezdete óta eltelt időszakban a regisztrált álláskeresők száma 26,8%-kal emelkedett a megyében, amely 2,2-szerese annak, amit az előző év hasonló időszakában mértünk. Az átlagosnál kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű kistérségekben ennél intenzívebb létszám-bővülés valósult meg. Ennek hátterében egyrészt a helyi létszámleépítések, másrészt a megyén kívülre ingázók munkanélkülivé válása áll.

2009. március végén éves szinten Nógrád megye minden kistérségében létszámnövekedés mutatható ki, melynek mértéke az átlagosnál jobb munkaerő-piaci pozíciójú körzetekben magasabb mind a megyei, mind a régiós mutatónál, de Pásztó és Rétság esetében az országos adatot is meghaladja.

Az álláskeresők száma és változása

Körzet	Az álláskeresők száma és változása az előző évhez képest					
	2008. december (fő)	2008. dec.-2007. dec. (fő)	2008. dec./2007. dec. (%)	2009. március (fő)	2009. márc.- 2008. márc. (fő)	2009. márc./ 2008. márc. (%)
Salgótarján	6 555	247	3,9	7 539	890	13,4
Balassagyarmat	2 581	81	3,2	3 064	526	20,7
Pásztó	2 145	93	4,5	2 557	488	23,6
Szécsény	2 016	132	7,0	2 240	166	8,0
Bátonyterenye	2 460	176	7,7	2 798	445	18,9
Rétság	1 334	36	2,8	1 716	322	23,1
Nógrád megye	17 091	765	4,7	19 914	2 837	16,6
Észak-Magyarország	96 990	3 075	3,3	110 553	14 173	14,7
Országosan	477 351	32 340	7,3	563 885	101 515	22,0

A kisebb-nagyobb létszámváltozások ellenére **az álláskeresők megoszlását viszonylag stabil arányok jellemzik mind az időszak végi, mind a havi átlagos létszámok alapján vizsgálva. 2009. március végén** az ügyfelek 56,7%-át a férfiak alkották, akik többsége fizikai munkát keresett. Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele kedvezőtlenebb az országos átlagnál, szinte minden második nyilvántartott nógrádi munkanélküli legfeljebb az általános iskolát járta ki, s ez jelentősen befolyásolja a munkanélküliség időtartamát is. Jelenleg a tartósan regisztrált álláskeresők aránya megközelíti a 36%-ot, míg országosan ennél lényegesen alacsonyabb. Az álláskeresők életkor szerinti összetételéről elmondhatjuk, hogy 16,1%-uk 25 év alatti, míg 18,8%-uk 50 év feletti. Március végén a nógrádi ügyfeleink 35,8%-a semmilyen ellátásban nem részesült, míg a szervezetünk által folyósított ellátásokra csupán 25,6%-uk volt jogosult. A többiek az önkormányzati támogatásokat vették igénybe.

A pályakezdők elhelyezkedési esélyei sem javultak, a 2006 áprilisában kezdődött kedvező létszámalakulás 2007 elején megtört, s azóta folyamatosan magasabb a fiatalok létszáma az előző év azonos adatánál. **2008 végén 1.752 fő volt a pályakezdő álláskeresők száma Nógrád megyében, ami 2009. március végére 2.014 főre emelkedett.** Rendszerint minden tizedik álláskereső e csoportba tartozik. Az éves szintű létszámnövekedés nagysága, mértéke az utóbbi hónapokban folyamatosan emelkedett, s március végére elérte a 355 főt, 21,4%-ot. Kistérségenként azonban jelentős eltérések tapasztalhatóak, míg a megyeszékhelyen és körzetében 11,9%-kal, addig Balassagyarmat térségében 42,7%-kal emelkedett egy év alatt a pályakezdő álláskeresők létszáma.

A pályakezdők összetétele továbbra is rendkívül kedvezőtlen, minden második fiatal legfeljebb az általános iskolát járta ki, s 2009. március végén már 1.024 fő tartozott e csoportba. A 2008 nyarán regisztrálásra került középfokú végzettségű pályakezdők kiáramlását a pénzügyi-gazdasági válság kirobbanása lefékezte. Ezt a helyzetet tovább rontotta a képzésekről visszaáramlók, illetve a néhány hónapos munkájukat elvesztők ismételt jelentkezése. Létszámuk ezért az átlagosnál sokkal intenzívebben emelkedett. A diplomával rendelkezők száma viszont stagnált, a nyáron átmenetileg megemelkedett létszámszint már visszaállt a szokásos értékre, s jelenleg 66 fő keres állás segítségünkkel.

A folyamatos fluktuáció mellett az álláskeresőknél kialakult egy olyan rétege, amely tartósan kiszorult a munkaerőpiacról. Többségük halmozottan hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű, elavult szakismeretű, életkoruk jelentős hátrányt jelent a munkaerőpiacon. **2008 végén 6.578 fő, 2009. március végén pedig már 7.113 fő volt az egy évet meghaladóan regisztrált álláskeresők száma**, s ez a statisztikánkban szereplő eddigi legmagasabb létszám. A tartósan álláskereső körében az összes állományra vonatkozó arányoktól magasabb a nők, az alacsony iskolai végzettségűek és a 30 éven felüliek részesedése, valamint a rendszeres szociális segélyből élők létszámsúlya.

2008-ban Nógrád megyében tovább **mérséklődött** a várhatóan **létszámleépítéssel fenyegetett munkavállalók száma**. A bejelentésére vonatkozó jogszabályok betartása mellett négy munkáltató 34 főt érintő elbocsátási szándékáról tájékoztatta szervezetünket, melyből 32 fő a salgótarjáni körzetben dolgozott. Két munkáltató (10-10 fő érintően) az év első hónapjaiban a hatékonyság növelése érdekében választotta ezt a lehetőséget, míg a decemberi bejelentésben piacvesztésre hivatkozott a munkáltató. Bátorfyerenye körzetében még az év első negyedében 2 fő esett egy országosan zajló leépítés áldozatául. Ezen túl egy egri székhelyű, de Salgótarjánban is telephelyet működtető cég felszámolása miatt további 13 nógrádi dolgozó veszítette el álláshelyét, de ők a Heves megyei összesítésben szerepelnek.

A gazdasági krízis mélyülését jelzi, hogy 2009 első hónapjaiban Nógrád megye területéről már 5 munkáltató 296 fős létszámleépítést jelzett. Egy balassagyarmati cég a gépjárműipar hanyatlása következtében a termékeik iránti kereslet csökkenése miatt kényszerült 79 fő elbocsátására. A rétsági térség egy meghatározó vállalkozása - az anyavállalat csődje következtében - 153 fős létszámleépítést hajtott végre, amely részben a balassagyarmati körzetben és a Pest megyében élőket is érinti. A bátonyterenyi térségben 2 vállalkozás 20-20 fő leépítéséről döntött véglegesen, melynek hátterében a kereslet csökkenése állt. Egy megyén kívüli, közúti árufuvarozással foglalkozó cég felszámolása következtében a Pásztó körzetében lévő telephelyükön 24 fő munkaviszonyát szüntették meg.

A létszámleépítéssel érintettek számának alakulása (fő)

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009. jan.-márc.
555	590	741	1 418	942	1 331	419	220	34	296

Az újonnan létesült állásokról szóló információink nem teljes körűek, csak azokról tudunk, melyet kirendeltségeinken bejelentenek vagy munkatársaink a munkaadókkal való kapcsolattartás során feltárnak.

2008-ban 4 új munkáltató vette fel a kapcsolatot kirendeltségeinkkel, s a létszámigényük megközelítette a 300 főt. A létszámfelvétel hatására legalább 10 fővel bővült az alkalmazottak száma tavaly annál a 20 munkáltatónál, amelyek összesen 506 fő álláskereső közvetítését kérték. Mind az új, mind a pótlólagos munkaerő szükséglet a balassagyarmati körzetben volt a legnagyobb. A bizonytalan gazdasági kilátások szigorú munkaerő-gazdálkodásra kényszerítik a cégeket, ezért **alig akad vállalkozó, aki létszámbővítésre szánja magát**. 2009. január-márciusban egy pásztói munkáltató hajtott végre 15 fős létszámfelvételt segítségünkkel.

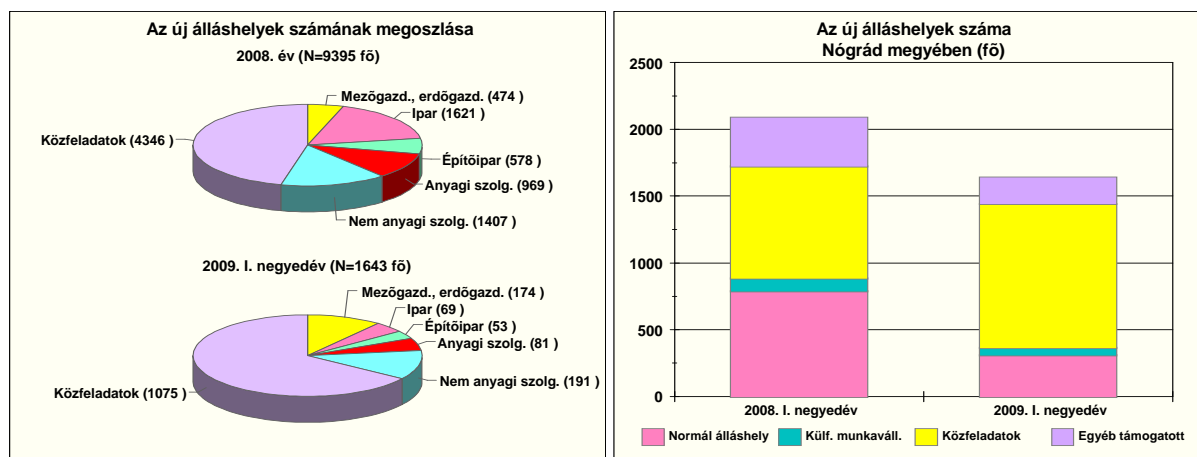
A szervezetünkönél megjelenő munkaerő-kereslet 2007-től csökkenő tendenciát mutat. **Az előző évben összesen 9.395 főre vonatkozó állásigényt** tártak fel, illetve fogadtak az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ nógrádi közvetítői. 2008-ban a felvételi szándék alapvetően az előző évi szinten stagnál, attól 94 fővel, egy százalékkal maradt el. A munkaerő-kereslet 2008-ban a salgótarjáni és a pásztói körzetben kedvezően alakult, viszont a bejelentések nagy része megyén kívüli munkavégzésre irányult. A további négy körzetben jelentősen romlott az elhelyezkedés lehetősége, elsősorban az ipar ágazatainak csökkenő kereslete miatt.

Az álláshelyek 39%-ához nem társult támogatási igény, ezek döntő többsége általános közvetítést igényelt, s minden 12. álláshelyre külföldi munkavállalót vártak. 2008-ban a támogatás nélküli állásigények intenzíven (569 fővel, 13,4%) csökkentek, s ezek nagy része sem helyi munkavégzéshez kötődött. A munkáltatók többsége támogatásaink valamelyikével kívánta alkalmazni ügyfeleinket, döntően a közfoglalkoztatás különféle formáiban. A támogatással társuló álláshelyek száma 9,0%-kal növekedett 2008-ban.

A gazdasági válság következtében a munkáltatók többsége nem lát lehetőséget létszám-felvételre, még a kieső munkaerőt sem pótolják. Márciusban a szezonális ágazatokban sem kezdődött el a szokásos intenzív létszámfeltöltés, s ezek együtt az elhelyezkedési lehetőségek csökkenéséhez vezettek.

2009. január-márciusban 1.643 főre vonatkozó állásigény jelent meg Nógrád megyében, ami az előző év azonos időszakához képest 21,5%-os csökkenést jelent. Az új álláshelyek száma egyedül Salgótarján körzetében alakult kedvezően, ami nagyrészt a közfoglalkoztatásnak köszönhető, de a honvédség munkaerőigénye is számottevő volt.

A mezőgazdaság kivételével a gazdaság minden területén csökkent az új álláshelyek száma az egy évvel korábbihoz képest. A legdrasztikusabb visszaesés a feldolgozóiparban következett be, míg tavaly 331 fő közvetítését kérték e területre, addig az idén mindössze 67 főnek nyílt lehetősége a munkába állásra.

A 2009. I. negyedévben rögzített új álláshelyek közül 1.075 közfeladatokhoz kapcsolódott, további 200 fő foglalkoztatásához pedig egyéb támogatást igényeltek a munkáltatók. Az önkormányzatok, közhasznú társaságok közfeladatok iránti kereslete 28%-kal bővült, míg az egyéb támogatással társuló álláshelyeké 44%-ot meghaladóan mérséklődött.

A nem támogatott álláshelyek száma összességében (368 fő) 58,5%-kal kevesebb volt a 2008. I. negyedévinél. Ezen belül a külföldi munkavállalók iránti kereslet 42,6%-kal mérséklődött, míg a normál álláshelyek száma ennél is intenzívebben (60,4%-kal) fogyott.

2009. március végén 826 álláshely szerepelt a hat kirendeltség nyilvántartásában, ami körzetenként 9-506 fő közötti munkaerőigényt jelentett, s nagy részük az áprilisban induló közfeladatokhoz kapcsolódott.

Az Alkalmi Munkavállalói Könyvvél történő foglalkoztatás népszerűsége töretlen. Mind a munkáltatók, mind a munkavállalók kedvelik az atipikus foglalkoztatás ezen formáját. Az ily módon foglalkoztatott álláskeresők a regisztrációból nem kerülnek ki, viszont az irántuk való kereslet, mint üres álláshely csak elvétve jelenik meg rendszerünkben. Tavaly a kiadott AM könyvek száma 11.560 darab volt, míg idén 3 hónap alatt 2.352 darab.

4. Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ munkaerő-piaci feszültségek csökkentése érdekében végzett 2008-2009. évi tevékenysége

Álláskereső ügyfeleink többsége az elhelyezkedés reményében tartja a kapcsolatot szervezetünkkel, így irányukban elsődleges feladatunknak a **munkahelykeresés segítését, a munkaerő-közvetítést tekintjük**. Mind az állást kereső, mind az állást kínáló partnerek körében jelentős szerepet szánunk az **aktív foglalkoztatáspolitikai eszközöknek**, melyek jelentős segítséget nyújtanak a foglalkoztatás bővítése, a képzettségi szint emelése, az alkalmazkodóképesség javítása terén egyaránt. Az álláskereső ügyfelek érdekében végzett tevékenységek között fontos szerepet töltenek be továbbá azok az ún. **humánszolgáltatások**, melyek az egyéni lehetőségek, képességek feltárásában, a munkavállalási motivációk megerősítésében, orientálásban nyújtanak segítséget.

4.1. Munkahelykeresés segítése, munkaerő-közvetítés

Közvetítőink csupán a bejelentett álláshelyeket ajánlhatják az ügyfeleknek, viszont az új szolgáltatási modell keretében kialakított öninformációs terek és ún. **M-pontok**, vagyis munkapontok is az elhelyezkedni szándékozók rendelkezésére állnak. Ezek lényege, hogy az álláskereső önállóan, a kihelyezett tájékoztatók segítségével, illetve az interneten keresztül kereshet és találhat magának munkát.

A munkaügyi kirendeltségeken kívül tizenhét Foglalkoztatási Információs Pont is működik a megye területén művelődési házakban, illetve teleházakban. Az önálló tájékozódást a munkaügyi központ internetes címet tartalmazó tájékoztatóval és az álláskeresőt segítő egyéb információs, tájékoztató anyagokkal segíti. A **FIP-pontok** lehetőséget biztosítanak arra, hogy az álláskereső lakóhelyükön vagy annak közelében juthassanak olyan naprakész információkhoz, melyek az önálló álláskeresőben hatékony támogatást tudnak nyújtani.

Az **Álláskereső Klub** háromhetes csoportfoglalkozások szervezésével, álláskeresői technikák oktatásával, egyéni álláskeresői tanácsadással, információnyújtással segíti ügyfeleink elhelyezkedését. A **Foglalkozási Információs Tanácsadó** naprakész, folyamatosan bővülő információs bázissal áll az álláskereső rendelkezésére, valamint EURES tanácsadó is segíti a tájékozódást.

A foglalkoztatottá váltak száma Nógrád megyében

Megnevezés	2007. év		2008. év		2009. I. negyedév	
	fő	megoszlás (%)	fő	megoszlás (%)	fő	megoszlás (%)
Foglalkoztatottá váltak száma összesen	10 088	100,0	11 234	100,0	1 639	100,0
Ebből						
Támogatott munkahelyre	4 111	40,8	4 768	42,4	497	30,3
Nem támogatott munkahelyre	5 977	59,2	6 466	57,6	1 142	69,7

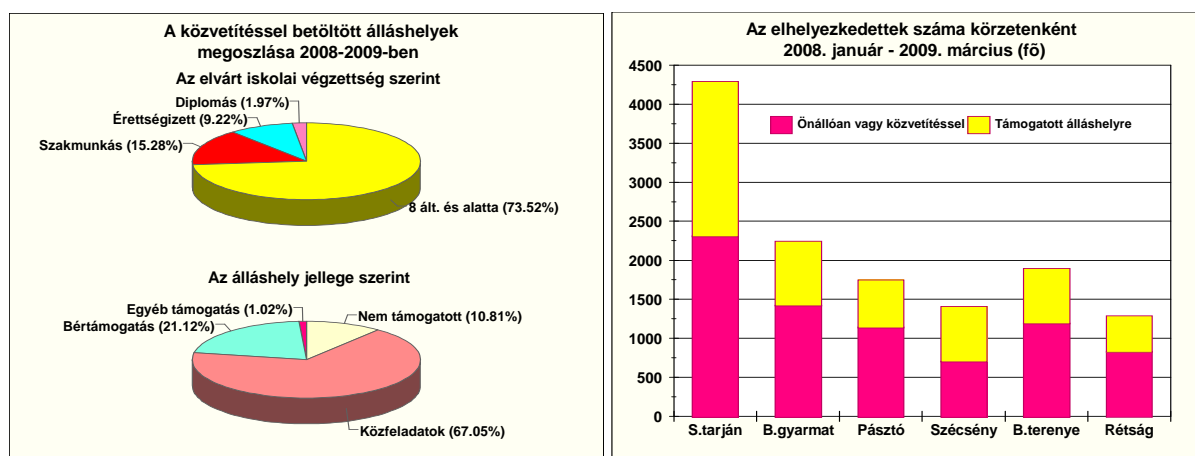
Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ, illetve nógrádi kirendeltségei valamely támogatásának, szolgáltatásának igénybevételével 2008-ban 11.234 fő jutott munkához. Sokan úgy helyezkedtek el, hogy igénybe vették szolgáltatásaink valamelyikét, s így bátrabban, felkészülten, célirányosan indultak munkát keresni. Akadtak olyanok is, akik képzésben vettek részt, s így esélyesebbé, sikeresebbé váltak az álláskeresőségben, vagy pl. START, START Extra vagy START Plus kártyát igényeltek, amellyel foglalkoztatásuk „kevesebbe kerül” a munkáltatónak. 2008-ban a kirendeltségeken megfordult ügyfelek 37,0%-a jutott vissza a munkaerőpiacra. Ez az arány 2,5%-ponttal volt kedvezőbb az előző évi mutatónál. Az álláskereső nagyobb része önállóan vagy közvetítői segítséggel talált munkahelyet. A támogatáshoz kötött álláshelyek számának növekedése tükröződött az elhelyezkedők számában.

2009 első három hónapjában Nógrád megyében 1.639 fő jutott átmeneti vagy tartós munkához, 38%-kal kevesebben, mint az előző év hasonló időszakában. A foglalkoztatási támogatások alkalmazásával 497, támogatás nélkül 1.142 álláskereső elhelyezkedését rögzítették a közvetítőink. A kirendeltségeken megfordult ügyfelek elhelyezkedési aránya 7% volt, ami 5,5%-ponttal kedvezőtlenebb a 2008. I. negyedévi mutatónál.

A kedvezőtlen fordulatot a belépők számának jelentős növekedése, az elhelyezkedési lehetőségek csökkenése, a támogatási eszközöket szabályozó rendelet február végi hatályba lépése következtében a későn induló támogatások együttesen idézték elő.

Évek óta egyik fő célkitűzésünk, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű csoportokat kedvezőbb pozícióba juttassuk. Ennek ellenére egy csoportban sem sikerült elérni az átlagos megyei, illetve az egyes rétegekre vonatkozó országos elhelyezkedési arányt, ami egyrészt a kelletténél kevesebb munkahely, másrészt az álláskeresőknél a tartós munkanélküliség okán is romló munkavégzési képességének, készségének a következménye.

Az áttekintett időszakban az álláshelyek jellegéből adódóan döntően alacsony iskolai végzettségű álláskeresőket jutottak munkához segítségünkkel. A legtöbbet közfeladatokat láttak/látnak el néhány hónapig közhasznú, közcélú, illetve közmunka keretében.

A kirendeltségi közvetítők a munkáltatók és az álláskeresők igényeit összehangolva igyekeznek betölteni a feltárt és bejelentett álláshelyeket. Térségünk munkaerő-piaci helyzetét kívánjuk javítani a régióban, illetve a megyén kívüli elhelyezkedési lehetőségekről szóló információk változatos formájú elérésének biztosításával is.

A munkáltatók és az álláskeresők minél előbbi egymásra találása érdekében a kirendeltségeken az igényekhez igazított **csoportos közvetítéseket és tájékoztatókat szerveznek**. E rendezvények lehetőséget teremtenek arra, hogy a munkáltató képviselője személyesen találkozzon az érdeklődőkkel, megismerje igényeiket, illetve tájékoztassa őket a betöltendő munkakörhöz kapcsoló elvárásokkal.

A legnagyobb ügyfélkörrel rendelkező Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központban az álláshelyek számának növelése, valamint az „Út a munkához” program hatékony működése érdekében Foglalkoztatói Csoportot hozott létre. A csoport tagjai önálló munkakörben végzik a kapcsolattartást mind az elsődleges, mind a másodlagos munkaerőpiac munkaadóival.

4.2. Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök és munkaerő-piaci programok működtetése

Támogatásaink egy részét közvetlenül az álláskeresőkhöz adjuk (keresetpótló juttatás, vállalkozás indítását elősegítő támogatások, utazási költség visszatérítése). A támogatások másik része közvetve segíti az álláskeresőket, mivel foglalkoztatásuk esetén a munkáltató részesül a támogatási formák valamelyikében (bértámogatás, munkahelyteremtő beruházás támogatása, közhasznú foglalkoztatás támogatása stb.).

Ahogy korábban már írtuk, a decentralizált foglalkoztatási alaprész észak-magyarországi régióban 2009-ben felhasználható kerete 4.357 millió Ft, amely magában foglalja a 2009. évet megelőző évekről áthúzódó kötelezettségeket is. Az eszközök egy részét a régióközpont, egy részét viszont a kirendeltségek működtetik egységes támogatási elvek mellett.

A gazdasági válság kedvezőtlen munkaerő-piaci hatásainak mérséklése érdekében kialakított intézkedések, valamint az aktív korúak szociális segélyezési rendszerének átalakítása következtében jelentősen módosult a Munkaerő-piaci Alap felhasználásának szerkezete, amely nagyban érintette a regionális munkaügyi központok számára decentralizált források nagyságát is. 2009-ben az ÉMRMK számára biztosított forrás nagyarányú csökkenése kihatott az egyes támogatási eszközök alkalmazásának lehetőségeire is. A közhasznú foglalkoztatás korábbi vezető szerepe megszűnik, a bértámogatás és a képzés lehetőségei is behatároltak, erősen korlátozottak, de továbbra is ezen eszközöknek lesz meghatározó szerepe mind a felhasználható forrás, mind az érintett létszám tekintetében.

A decentralizált foglalkoztatási alaprészből képzésekre és bérjellegű támogatásra rendelkezésre álló forrás az előző két évhez mérten jelentős mértékben csökkent, viszont fontos megemlíteni, hogy uniós forrásból **a TÁMOP 1.1 intézkedés alapján kialakított programok révén ezekre a célokra 2009. évben is jelentős források állnak majd rendelkezésre.**

Az MpA foglalkoztatási alaprészének rendelkezésre álló forrásából arányaiban a legnagyobb támogatási összeget a foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatásra (41,3%) és a munkaerő-piaci képzések támogatására (26,6%) kívánjuk fordítani, de kiemelt figyelmet kap a közhasznú foglalkoztatás (20,7%) is.

A 2009. január 1-jével ismételtelen módosított Ft. 16. §-a, illetve a végrehajtási rendeletben foglaltak alapján a munkaadó részére nyújtott támogatások feltételei régiókban ez évben kiegészültek azzal, hogy a támogatás alapjául figyelembe vehető bruttó bér mértékét maximáltuk a betöltendő munkakörhöz kapcsolódó iskolai végzettség alapján.

A tárgyévi források szűkösségére való tekintettel **a támogatás százalékos mértékéről és időtartamáról a kirendeltség-vezető a szervezeti egység részére biztosított keretet figyelembe véve mérlegelési jogkörben dönt.** Az új támogatásokra fordítható pénzeszközök előző évekhez képest mért alacsony volumene miatt még inkább előtérbe kerül a kirendeltségek tervszerű, felelős, ütemes gazdálkodása.

A munkaügyi központ saját szervezésében 2009-ben a decentralizált Foglalkoztatási Alapból **1,16 milliárd Ft felhasználásával 1.800 fő képzését tudja támogatni** a három megye területén. A képzési lehetőségeket azonban nagyban bővítik majd azok a pénzeszközök, melyek a különféle központi és régiós programok révén állnak régióink rendelkezésére

Az észak-magyarországi régiót alkotó megyékben nyilvántartott álláskeresőkhöz között hosszú évek óta magas - a regisztráltak több mint fele - a szakképzettséggel nem rendelkezők aránya. Jelentős azok száma is, akiknek szakképzettsége a munkaerőpiacon tartósan leértékelődött.

A foglalkoztathatóság javításának elsődleges módszere ezen rétegek esetében a képzés/átképzés, amely az új szakképesítés megszerzésének biztosításával esélyt ad a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésre, továbbá segítik az álláskeresőket/munkavállalókat alkalmazkodását a folyton változó munkáltatói igényekhez.

Az Országgyűlés által decemberben elfogadott törvénymódosítás következtében az **„Út a munkához” program keretében az önkormányzatok szerepvállalása a közfoglalkoztatás területén ez évtől lényegesen megnövekedett**, a közcélú és a közhasznú foglalkoztatás forrásai összekapcsolódnak, és a jelentős nagyságrendű összeggel közvetlenül az önkormányzatok rendelkeznek. Ez indokolta a munkaügyi központ közhasznú foglalkoztatásra fordítandó eszközeinek csökkentését.

A közhasznú foglalkoztatás támogatására fordítható forrás mindössze azt teszi lehetővé, hogy mindenekelőtt azokat az önkormányzatokat támogassuk, amelyek értéktéremtő, értékmegőrző projektben gondolkodnak. Támogatásra azon álláskeresőket esetében nyílik lehetőség, akik nem vonhatók be a közfoglalkoztatásba, s egyéb elhelyezkedési lehetőségük nincs.

Az álláskeresőket vállalkozóvá válását elősegítő támogatás az idén is pályázat keretében működik az előző évben kialakított és a gyakorlatban bevált feltételekkel és mértékkel.

A helyközi utazás, illetve a csoportos személyszállítás támogatása tekintetében a régióban alkalmazandó speciális feltétel meghatározására nem került sor, az eszköz a jogszabályi keretek között működik.

Az elmúlt hónapok során kialakult pénzügy-gazdasági válság következtében **jelentősen felértékelődött a munkahelymegőrző támogatás szerepe, melyre különféle forrásokból több program is rendelkezésre áll.**

1. Hagyományos munkahelymegőrző támogatás a decentralizált foglalkoztatási alaprészből

Az átmeneti likviditási gondokkal küzdő munkáltatók támogatására a decentralizált foglalkoztatási alaprészből 160 millió Ft áll rendelkezésre. A 2009. I. negyedévben beérkezett igények alapján (52 kérelem, melyekben 519 fő munkahelyének megőrzéséhez 260,3 millió Ft forrásigény merült fel) ez az összeg már most kevésnek bizonyul.

2. Válságkezelés, szerkezetváltás központi program

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium a regionális munkaügyi központok részére decentralizáltan megvalósításra kerülő központi programot hirdetett meg az év elején. A program keretében a jelentősebb létszámot foglalkoztató munkáltatók csoportos létszámleépítése előzhető meg, biztosítva a munkavállalók hosszabb távú továbbfoglalkoztatását, a foglalkoztatási szerkezet átalakulását, illetve az esetlegesen leépítéssel fenyegetett munkavállalók munkahelye fennmaradásának koordinált segítségét. A programra országos szinten 700 millió Ft fordítható.

3. A regionális munkaügyi központok kezelésében lévő „A munkahelyek megőrzéséért” elnevezésű program

A program forrása a Munkaerő-piaci Alap foglalkoztatási alaprész központi keretében válságkezelésre elkülönített összeg, jelenleg 10 milliárd Ft. A program megvalósítói a regionális munkaügyi központok. A programban részt vehet minden olyan munkáltató, aki legalább 3 főt foglalkoztat és az alkalmazott létszám megtartására irányuló intézkedései nem vezettek eredményre. A program keretében háromféle támogatás (bérköltség támogatás, csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatás, újra munkába helyezést elősegítő támogatás) igényelhető meghatározott feltételekkel.

A gazdasági recesszió következtében keletkezett átmeneti foglalkoztatási feszültségek kezelése érdekében munkaügyi központunk közreműködik a programmal kapcsolatos feladatok végrehajtásában. Szervezeti egységeink folyamatosan tájékoztatást nyújtottak/nyújtanak az érdeklődő munkáltatók részére.

A benyújtott kérelmek feldolgozása és az ehhez kapcsolódó programtervek kidolgozása folyamatosan zajlik. 2009. április 27-éig – a munkába helyezést segítő régiós programmal együtt - összességében a 162 munkáltatót és 3.602 főt érintő munkaerő-piaci programot készítettünk és terjesztettünk fel az FSZH felé, melyek forrásigénye 2.173 millió Ft.

4. „A foglalkoztatottság megőrzésének támogatása a gazdasági visszaesés következtében átmenetileg nehéz helyzetbe jutott munkáltatóknál” OFA program

A pályázati konstrukcióban kizárólag munkáltatók pályázhattak, melynek keretében eredetileg 6 milliárd Ft állt rendelkezésre a Munkaerő-piaci Alap központi alaprészában.

E pályázati lehetőség munkahelymegőrzésre irányuló konstrukcióját 2009. február végén, további két elemét március folyamán az OFA felfüggesztette, tekintettel a nagy számban és forrásigénnyel beérkezett pályázatokra.

Szervezetünk közreműködött programok propagálásában, melynek keretében kollégáink sokszor az OFA regionális szakértőit helyettesítve adtak tájékoztatást az érdeklődőknek, illetve több helyszínen munkáltatói fórumokat szerveztünk.

Régióból a felhívásra 130 pályázat érkezett 2.611 főt érintően. Április 30-ig országosan 1.069 pályázat esetében született döntés, melyek közül 405 (37,9%) nyertes, s 664 (62,1%) elutasított (a régiókból benyújtott pályázatok közül 48 nyertes és 56 elutasított).

A munkahelymegőrzéshez eddig megállapított 6.129 millió Ft-ból 583 millió Ft (9,51%), 1.397 főt érintően kerül Észak-Magyarországra.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium **2009-ben két pályázatot hirdetett munkahelyteremtő beruházások támogatására.**

- Az MPA-2009-1 számú pályázatra 1,5 milliárd Ft támogatási keretösszeg áll a pályázók rendelkezésére, melynek fő célja: új munkahelyek létrehozását eredményező beruházások támogatása elsősorban az ország gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási szempontból kedvezőtlen helyzetű térségeiben. Központunkhoz a megadott határidőig 51 pályázat érkezett közel 590 millió Ft-os forrásigénnyel. A tervezett új munkahelyek száma 549 fő. Nógrád megyében 12 munkáltató szeretne állami támogatással új munkahelyeket létrehozni, amely sikeres kimenetel esetén plusz 144 fő foglalkoztatását jelentené. A pályázatok elbírálása megkezdődött.

- Az MPA-2009-2 számú magas hozzáadott értékű tevékenységek munkahelyteremtő beruházásainak támogatására 250 millió Ft-ot fordít az SZMM, melynek célja: új munkahelyek létrehozásának ösztönzése a humántőke-igényes gazdasági ágazatokban, ahol az üzleti tevékenység létrehozását, bővítését célzó beruházás megvalósításával jelentős számú munkavállaló tartós foglalkoztatására nyílik lehetőség. E pályázat iránt az előző években régiókban nem volt kereslet, most viszont egy pályázat került benyújtásra, melyben 4 fő három éves foglalkoztatásához igényelt a munkáltató 6,6 millió Ft bértámogatást.

Több éve tervezünk azzal, hogy a munkaerőpiac folyamatainak befolyásolására rendelkezésre álló források tekintetében nem kizárólagosan a foglalkoztatási alaprész decentralizált keretével kell számolnunk, hanem egyre inkább növekvő mértékben az MPA egyéb alaprészeivel, továbbá az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 forrásaival is. Szervezetünk ez évben különösen fontosnak tekinti azt, hogy tájékoztasson ezekről a forrásokról, segítse ezek régiókba jutását, részt vegyen a régió, a megye foglalkoztatási helyzetének javára történő felhasználásban.

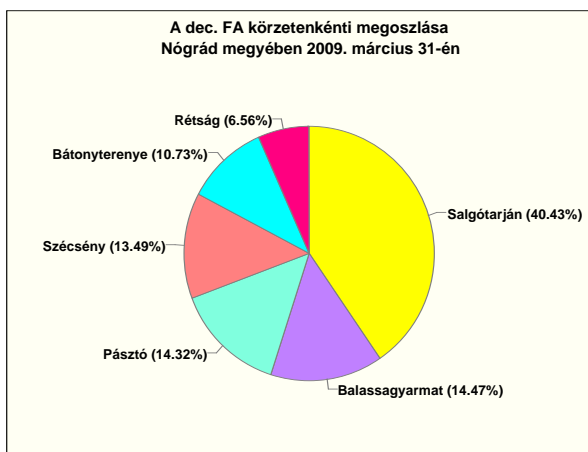
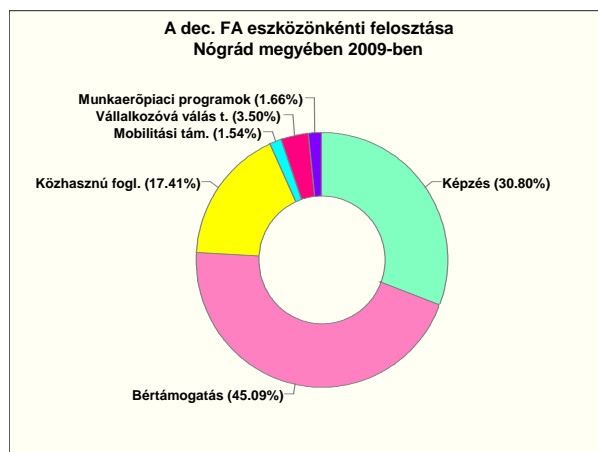
Nógrád megye területén 2008-ban a kirendeltségek **1.414,3 millió Ft-ot** használtak fel a különféle támogatásokra a **decentralizált Foglalkoztatási Alapból**, míg a központi FA-ból 11,7 millió Ft-tal támogattuk a központi és a szécsényi programokba bevontakat. Az elkülönített képzési keretből további 55,1 millió Ft-tal segítettük a tanulni vágyó nógrádiakat. Munkahelyteremtés elősegítésére 95 millió Ft-ot utalt az ÉMRMK a sikeresen pályázó, a beruházást 2008 végéig megvalósító vállalkozásoknak. A megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedését segítő Nógrád megyei beruházásokhoz kapcsolódóan pedig további 36,2 millió Ft kifizetésére került sor. **A Munkaerő-piaci Alap Foglalkoztatási Alaprészéből 2008-ban 5.550 fő nógrádi álláskereső képzését, foglalkoztatását támogatta központunk.**

A foglalkoztatáspolitikai eszközökhöz kapcsolódó főbb adatok Nógrád megyében

Megnevezés	2008. év		2009. év	
	Tényleges kifizetés (Ft)	Érintett létszám (fő)	Előirányzat (Ft)	Érintett létszám(fő) I. negyedév
Képzés	299 697 669	915	216 886 000	440
Közhasznú foglalkoztatás támogatása	445 767 924	2 115	122 612 000	547
Bér és járulék jellegű támogatások*	563 591 389	1 868	317 500 000	909
Területi mobilitást elősegítő tám.	4 438 712	131	10 850 000	87
Vállalkozás indítását elősegítő tám. *	47 546 037	124	24 650 000	47
Gyermek esély kísérleti modell progr.	16 483 445	20	0	0
Munkaerő-piaci programok	36 780 574	43	11 711 042	14
Decentralizált FA összesen	1 414 305 750	5 216	704 209 042	2 044
Gyermek esély kísérleti modell progr.	11 731 965	25	36 940 000	25
25 év alatti RSZS-s program			8 993 532	16
Mobilitás elősegítését tám. program	18 286	1		
Képzési keret, -költség	56 057 321	172	45 410 000	68
Munkahelyteremtő beruházások**	131 205 800	136	151 622 000	144
Összes pénzügyi forrás	1 613 319 122	5 550	947 174 574	2 297

* Régi és új típusú támogatások együtt, **Vállalt plusz létszám a beruházás megvalósítása végén, 2009-ben az igényelt összeg.

Az MPA megyék közötti elosztásának korábbi metódikáját alkalmazva a **Nógrád megyei kirendeltségek** a különféle támogatásokra és a munkaerő-piaci programok finanszírozására **2009-ben 704,2 millió Ft-ot használhatnak fel a decentralizált FA-ból.** Ez az összeg tovább növekszik az év közben jelentkező igények kedvező elbírálása esetén például a vállalkozás indítását elősegítő támogatás, az értékteremtő közhasznú foglalkoztatás és a munkahely-megőrzés támogatás összegével. Az első negyedévben a hat kirendeltség a keretük 33%-át használta fel, amely a már 2008-ban indult támogatásokban érintettekkel együtt 2.044 fő foglalkoztatási, képzési támogatását jelentette.

Az egyes eszközök kombinációjával megvalósuló programok évek óta segítik az álláskeresőket kiemelt csoportjait. A humánszolgáltatások, a támogatott képzés, illetve a támogatott foglalkoztatás mind a munkáltatók, mind az álláskeresők körében népszerű.

2008-ban Nógrád megyében négy munkaerő-piaci programot működtettünk, amelyekből kettő csak az idén fejeződik be.

- **Az Esélyt a non-profit szervezeteknek program** célja a non-profit szektor öfenntartási képességének, társadalmi szerepének erősítése, a nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása. A programra pályázott non-profit szervezeteknél 2009-ben 14 fő 45 év feletti nő foglalkoztatására kerül sor.
- A Gyermekszegénység elleni Nemzeti Program „Gyermek esély” c. pályázat révén indulhatott el 2007 közepén a „**Szécsényi gyerekesély**” program, melyhez szervezetünk is támogatást nyújtott az előző két évben. A munkaerő-piaci program célja az ÉMRMK Szécsényi Kirendeltségén nyilvántartott álláskereső elhelyezkedésének elősegítése a program keretében támogatott tevékenységekben, Gyerekházakban és egyéb szolgáltatást biztosító munkahelyeken (20 fő), továbbá azon álláskereső munkavállalási esélyeinek növelése, munkához juttatása, akik a gyermek elhelyezési problémák és szegénység miatt eddig nem tudtak munkát vállalni. A programban a támogatott foglalkoztatás 2007. június 1-től 2008. május 31-ig tart.

Az ÉMRMK 2009-ben a Munkaerő-piaci Alap **elkülönített képzési keretéből** 564 millió Ft-ot használhat fel. Ebből az Észak-magyarországi Regionális Képző Központtal együttműködve mintegy 97 tanfolyamon - a 2008. évről áthúzódó képzésben résztvevőkkel együtt - közel 1.900 fő képzését tervezzük a régió területén. A tanfolyamok többsége az „Út a munkához” programhoz kapcsolódik, amely a leghátrányosabb helyzetű rétegek munkaerőpiacra történő visszajutását elősegítő felzárkóztató/ismeretpótló képzés lebonyolításával a szakképzettség megszerzésének esélyét kívánja biztosítani a 35 éven aluliak körében. Nógrád megyei helyszíneken 2009-ben jelenlegi adataink szerint 8 tanfolyam indítása várható, melyekre 160 fő nyerhet felvételt, s melyhez 32,6 millió Ft-ot kapnak a kirendeltségek.

Régiós szerveztünk részt vesz a Postapartner, valamint a Szakmával rendelkező rendszeres szociális segélyben részesülő pályakezdők foglalkoztatására irányuló központi munkaerő-piaci programok megvalósításában is. Az első program csak Heves megyét érinti, míg a kísérleti RSZS program a régió körzeteinek többségére kiterjed, s összesen 67 főt érint. E program célja, hogy a 25 év alatti szakképzett, rendszeres szociális segélyben részesülő fiatalok munkatapasztalat-szerzését elősegítése támogatott foglalkoztatás révén. Ezáltal lehetővé válik a tartós munkanélküliségből történő kilépésük, a megszerzett munkatapasztalat pedig javítja foglalkoztathatóságukat, növeli elhelyezkedési esélyeiket.

Nógrád megyében 16 fő vált a program résztvevőjévé, amihez közel 9 millió Ft támogatás társul.

Az előzőeken túl egyéb források is segítették/segítik a munkaerő-piaci feszültségek oldását. A nógrádi önkormányzatok **2008-ban 647,5 millió Ft** támogatást kaptak a **közcélú foglalkoztatás támogatására, melyből havonta átlagosan 1.808 főt foglalkoztattak.**

Nógrád megyében nagy hagyománya van a **közmunkaprogramoknak** is. **2008-2009-ben** e területen több lehetőség is segítette/segíti az álláskeresőket a jövedelemszerzésben:

- Téli közmunka
- Téli erdőművelési közmunka
- Kórházi közmunka
- Erdőművelési közmunka
- Közúti közmunka
- Vasúttisztasági közmunka.

Nógrád megye területén 2008-ban összesen 922 fő támogatott foglalkoztatása valósult meg közmunka keretében, s ez a létszám 32%-kal meghaladta a 2007-es létszámot.

2009-ben a téli és a téli erdőművelő közmunkák már befejeződtek, amelyek 470 főnek adtak munkát több nógrádi kistérségben. A kórházi közmunkába Salgótarján és Balassagyarmat intézményei kapcsolódtak be, s összesen 57 főt alkalmaztak. A **2009. évi** további meghívásos közmunkaprogramok (erdőművelő, vasúttisztasági) április-májusi indulásához Nógrád megye területén a pályázók részére közel **220 fő** vonatkozásában adtunk ki igazolást.

2008-ban indult a Társadalmi Megújulás Operatív Program 1.1 intézkedése keretében a „**Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért**” c. program, amely az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ kiemelt projektje.

A 2009 végéig tartó program megvalósítására 5.187,5 m Ft áll a régió rendelkezésére, amelyből **4.100 fő programba vonását terveztük - ebből 740 fő Nógrád megyében** - az állás keresők kiemelt célcsoportjaiból, amelyek: az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdekők (25 év alattiak), az ötvenedik életévüket betöltötték, a munkaerőpiacra visszatérő gyermekgondozáshoz kötődő ellátásban vagy ápolási díjban részesültek, továbbá a családon belüli többszörös munkanélküliséggel érintettek.

A eltelt időszak pénzügyi megtakarításainak optimális felhasználása érdekében tavasszal lehetőség nyílt a program módosítására, amelynek köszönhetően régióinkban további 300 fő bevonását valósíthatjuk meg az év végéig.

Elkezdjük a program II. szakaszának tervezését is, amelyben új célcsoportként jelentek meg a válság miatt munkanélkülivé vált állás keresők. Körükből 2.910 főt kell visszavezetnünk a munkaerő-piacra, míg az egyéb célcsoportokból 1.595 fő képzésével, támogatott foglalkoztatásával számolunk.

„**A munkanélküliség megelőzése és kezelése**” című központi **programba** (HEF OP 1.1) 2004-2006-ban Nógrád megyében 1.035 fő bevonása valósult meg. A támogatott foglalkoztatások egy része 2007 végéig tartott. A program 2008. évi folytatásával további 111 fő kapott lehetőséget a munkába állásra, tanulásra.

2006-ban indult a "Lépj egyet előre" országos program, amelynek lényege, hogy egy lépcsőfokkal magasabb képzést kapjanak a jelentkezők. A program 2007-től a TÁMOP 2. prioritásán belül biztosított forrásokkal folytatódott „**Lépj egyet előre II.**” néven, melybe a régió területén közel 3.300 fő kapcsolódhatott be.

Az **Új Pálya program** a közszférából elbocsátott alkalmazottaknak kíván segítséget nyújtani olyan képzések támogatásával, melyek segítik az elhelyezkedést.

A támogatható képzési szakirányokra számos képző intézmény regisztrált Nógrád megyei helyszínnel több, mint 50 szakirány, illetve angol és német nyelvi képzéseit ajánlva.

A fiatalok munkatapasztalat-szerzését elősegítő **START-program** 2005. októberében indult, amely 2007. július 1-től történő bővítésével - START-plusz és START-extra program - újabb hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése valósulhat meg célzott járulék-kedvezmény biztosításával.

A rendelkezésünkre álló, 2009. április 30-án lezárt adatok szerint Nógrád megyében START Kártyát 2.456 fő, START Plusz kártyát 1.102 fő, míg START Extra kártyát 627 fő igényelt.

Az „Út a Munkához” programhoz kapcsolódó Start Régió Program járulékmentességet biztosít 3 éven keresztül azoknak a munkaadóknak, akik legkedvezőtlenebb helyzetű kistérségben, vagy településen lakó rendelkezésre állási támogatásban részesülő állás keresőt foglalkoztatnak.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2009. évi tevékenységében kiemelt helyet foglal el az "Út munkához" program megvalósítása, amely a szociális támogatási rendszer munkára ösztönző átalakítása érdekében a következő *célokat* tartja szem előtt:

- a segélyezettek munkaerő-piaci pozíciójának javítása
- a segélyezés munka ellen ösztönző hatásának mérséklése
- a foglalkoztatás növelése
- a szociális és munkaügyi szolgáltatások együttműködésének erősítése a segélyezettek munkaerő-piaci és szociális integrációja érdekében.

A programtól elvárt eredmények:

- jelentősen csökkentse az aktív korú segélyezettek számát
- a szociális segélyesek, illetve a foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak táborának markáns kettéválasztása
- a regisztrált álláskereső állományának tisztítása (az álláskereső valóban a munkára kész és képes népességből kerüljenek ki)
- az önkormányzatok, a családsegítők és az állami foglalkoztatási szolgálat közötti feladatmegosztás hatékonyabbá tétele
- munkaerő-piaci támogatások felhasználását tegye célzottabbá
- javítsa a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben élők relatív foglalkoztatási pozícióját.

A program megvalósításában az önkormányzatokra jelentős feladatok hárulnak, melynek részeként

- január 31-ig megtörtént az önkormányzatok és a munkaügyi központok által nyilvántartott, rendszeres szociális segélyben részesülők állományának az egyeztetése, pontosítása,
- március 31-ig a helyi önkormányzatok felülvizsgálták az aktív korúak rendszeres szociális segélyében részesülők szociális ellátásra való jogosultságát,
- ezzel egyidejűleg elkészítették a közfoglalkoztatási tervet, amelyet a munkaügyi központ, illetve szociálpolitikai kerekasztal véleményezését követően április 15-ig a képviselőtestületeik is elfogadtak.

A régiókban lévő igen népes célcsoport átvizsgálása rendkívül időigényes, ezért a jogszabályban megjelölt határidőre néhány önkormányzat nem tudta maradéktalanul teljesíteni a feladatot.

Április 30-ig régiókból a települések 97%-a, 594 adta be **közfoglalkoztatási tervét** a kirendeltségeinkre, ebben közel 54.729 fő rendelkezésre állási támogatásra (RÁT-ra) jogosult személyt jelölnek meg, akik közül 2009-ben 37.928 fő foglalkoztatását irányozták elő. Ehhez 16.715 millió Ft költségvetési forrást terveznek lehívni, melyet 2.164,5 millió Ft saját résszel egészítenek ki.

Április végére minden Nógrád megyei önkormányzat elkészítette a közfoglalkoztatási tervét, melyben 8.350 fő RÁT-ra jogosult személy adatai szerepelnek. Közülük csaknem 5.700 fő bevonását tervezik, melyhez 2.805,4 millió Ft költségvetési forrást terveznek lehívni, és ezt 242,9 millió Ft saját résszel egészítenék ki.

4.3. Humánszolgáltatások

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ sokszínű szolgáltatási tevékenységgel áll az álláskereső és az állást kínáló rendelkezésére. Ezek közül mindenekelőtt a munkaerő-piaci információk nyújtását, a (hazai és külföldi) munkaközvetítést és a tanácsadás kell említeni.

Ezeket a szolgáltatásokat a mindenkor helyzethez, igényekhez alkalmazkodva, folyamatosan gazdagodó formában kínáljuk ügyfeleinknek (személyes találkozások, információs és öninformációs lehetőségek, írott tájékoztató szórólapok és kiadványok, internet, M-pontok, EURES, fórumok, konferenciák, szakmai műhelyek, börzék, kiállítások, workshop-ok, stb.)

A humánszolgáltatásokat a kirendeltségi munkavállalási tanácsadók biztosítják, s emellett minden megyeszékhely kirendeltsége - így Nógrádban a Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központ - mint szolgáltató központ is működik, ahol az Álláskereső Klub, a Foglalkozási Információs Tanácsadó és a Rehabilitációs Információs Centrum által nyújtott többlétszolgáltatások igénybevétele is lehetősége nyílik minden ügyfelünknek.

Szolgáltatásainkat döntően a regisztrált álláskeresőknél nyújtjuk, de a továbbtanulás előtt álló diákok, a belföldön és külföldön állást keresők is szép számban látogatják a kirendeltség és szolgáltató központokat.

A tájékoztató és a tanácsadó szolgáltatások munkaerő-piaci hatása közvetlenül nehezen mérhető, de az indikátorok, elégedettségi vizsgálatok, a személyes visszajelzések arról tanúskodnak, hogy ezek egyre nélkülözhetetlenebbek az álláskereső és a munkaadók közötti kapcsolatfelvétel segítségével, a kereslet-kínálat összehangolásában, a munkaerő-piaci rugalmasság és alkalmazkodás kialakulásának elősegítésében és gyakorlásában.

A kirendeltség szakmai tevékenységével és a rendelkezésre álló szolgáltatási elemek tervszerű felhasználásával szeretnénk, hogy az ügyfelek minél nagyobb hányada a lehetséges legrövidebb időn belül (25 évesnél fiatalabbak 6 hónapon belül, ennél idősebbek 12 hónapon belül) vegyen részt munkaerő-piaci szolgáltatásban. Ha az ügyfelek „időben” kapnak segítséget, csökkenthető a tartós munkanélküliek aránya, javítható a motiváltság, a munkaerő-piaci pozíció.

A 2008. évben történt belső képzéseknek köszönhetően a régió valamennyi kirendeltségén részben vagy egészben elérhetőek szolgáltatásaink. Ez évtől a szolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenység több kirendeltségen önálló munkakörként került kialakításra. A kisebb kirendeltségek, ahol korlátozottabb számban érhető el a szolgáltatások, előre elkészített ütemezéssel, szervezeten, több intézmény bevonásával (KSZK, civil) kívánják hozzásegíteni ügyfeleiket a szolgáltatásokhoz.

Az előző évi sikeres pályázatok figyelembevételével ***szervezetünk*** ebben az évben is ***pályázati felhívást tett közzé „Képzésbe vonást és elhelyezkedést elősegítő munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtásának támogatása” címmel.*** Tettük ezt azért, hogy a munkaerő-piaci, mentális, és szociális okok miatt elhelyezkedési nehézséggel rendelkező, de munkavállalásra motiválható regisztrált álláskereső részére egyéni és csoportfoglalkozások formájában szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítsunk az egyéni élethelyzetük megoldása céljából.

A pályázati kiírásban további célként fogalmazódott meg kirendeltségeink által felajánlott egyéni és csoportos foglalkozáson történő részvétel elősegítése az álláskereső részére, munkába helyezésük segítése érdekében, valamint a civil szervezetekkel való együttműködés fejlesztése a hátrányos helyzetű regisztrált álláskereső motivációjának erősítése, készségeinek fejlesztése és az inaktivitás megakadályozása érdekében.

A munkaerő-piaci szolgáltatás támogatás előirányzatán rendelkezésre álló 9.500 ezer Ft szabad pénzügyi forrás terhére azokat a pályázati kiírás feltételeinek megfelelő civil szervezeteket támogatjuk, amelyek a regisztrált álláskeresők részére munka-, pálya-, rehabilitációs-, pszichológiai- és álláskeresési tanácsadást biztosítanak egyéni és csoportos formában. A pályázatok beérkezési határideje 2009. április 15-e volt, míg a programot 2009. június 1-jétől 2009. november 15-ig kell lebonyolítaniuk a nyertes pályázóknak.

Nógrád megyei szervezeti egységeink valamelyikén **2008-ban 38.973 alkalommal 16.130 álláskereső** kért és **kapott valamilyen szolgáltatást**. Az esetek harmadában közvetítői beszélgetésre és információnyújtásra került sor. Az ügyfelek körében a legnagyobb igény az álláskeresési, a képzési és a pályatanácsadás iránt mutatkozott, de sokan kihasználták a FIT által nyújtott lehetőségeket is. Kollégáink nem csak egyéni, hanem csoportos foglalkozásokat és tájékoztatókat is szerveztek.

Az **Álláskereső Klub** salgótarjáni munkatársa a háromhetes csoportos foglalkozások szervezésén túl nagy hangsúlyt helyez az álláskeresési technikák oktatására, amelyeket a megye egész területén biztosít. Ezen túl egyéni tanácsadást és munkaerő-piaci információnyújtást is végez.

A **Foglalkozási Információs Tanácsadó** továbbra is népszerű ügyfeleink körében. A továbbtanulás előtt álló diákok, a belföldön és külföldön állást keresők egyaránt elégedettek szolgáltatásainkkal. A FIT munkatársai pályaorientációs, valamint elhelyezkedést segítő és impulzus csoportos foglalkozással segítik ügyfeleinket, de az egyénileg információszerzés és tanácsadás céljából betérők is hasznos tanácsokat kapnak.

A Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központ minden új belépőt csoportos tájékoztatásra invitál a FIT-be, de ugyanide várják a támogatott képzést befejezőket is a reintegráló csoportfoglalkozásokra.

A **Rehabilitációs Információs Centrum** a megváltozott munkaképességű ügyfeleink számára nyújt komplex szolgáltatást, akik rehabilitációs tanácsadásban részesülnek az egészségi állapotuknak, érdeklődésüknek megfelelő munkakör, illetve képzési irány kiválasztásához. Az utóbbi időben az érdeklődés középpontjába a rokkantnyugdíjazás feltételeinek változása, a várható jogszabályváltozások hatása került.

A **pszichológiai**, pályaválasztási és pályaorientációs tanácsadások iránti igények kielégítése érdekében szolgáltatásvásárlással pótoljuk a szakemberhiányt.

A kiemelt szervezeti egységeken kívül a **kirendeltség ügyintézők** is nyújtanak humán-szolgáltatásokat, hiszen legtöbbször hozzájuk fordulnak a segítséget kérő állástalanok.

Az utóbbi hónapokban jelentősen megnövekedett a kirendeltségeink ügyfélforgalma. Ennek ellenére a március végén regisztrált 25 év alatti, 2008. október óta belépő álláskeresők 40%-a részesült valamilyen szolgáltatásban. A 25 évnél idősebb, de egy éven belül regisztrálásra került és március végén még bent lévő ügyfelek esetében viszont 53% kapott szolgáltatást.

A munkaügyi szervezetünk megalakulása óta komoly figyelmet fordít a fiatalok tájékoztatására, munkanélküliségük megelőzésére. **Preventív tevékenységünk** keretében minden tanév végén ismertetjük a végzős középiskolás diákokkal, illetve szüleikkel szervezetünk szolgáltatásait, az elhelyezkedni nem tudók esetében a pályakezdőknek nyújtható támogatási, képzési formákat.

4.4. Partnerségi kapcsolatok

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2008 őszén is megrendezte regionális rendezvénysorozatát, amely a pályaválasztási kiállítások és állásbörzék keretében nyújtott hasznos információkat a látogatóknak.

A „**Pályaválasztási Kiállítás 2008.**” rendezvény szervezésével fő célkitűzésünk az volt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű szakképzetlen, vagy szakképzettségükben elhelyezkedni nem tudó fiatalokat, álláskeresőket kedvezőbb pozícióba juttassuk. Nógrád megyei szakmai programjainkra 3 helyszínen - de a megye minden kistérségét érintően - vártuk a pályaválasztás előtt álló fiatalokat, a pedagógusokat és a szülőket.

Az ÉMRMK és kirendeltségei, a helyi civil szervezetek, szociális intézmények, ifjúsági irodák, foglalkoztatási paktumbeli partnerek szolgáltatásaik teljes palettájával biztosították a jó pályadöntéshez, szakmaválasztáshoz szükséges információkat és a tanácsadói közreműködést. A kiállítások megrendezésével arra törekedtünk, hogy minél több hiányszakmát - és azok munkafolyamatait - ismerjenek meg a látogatók a gyakorlatban. Elsősorban olyan szakképző iskolák és munkáltatók mutatkoztak be, melyek képzési kínálata összhangban áll a régió munkaerő-piaci igényeivel.

Az **állásbörzék** már több éve segítik mind a fiatalok, mind a már munkatapasztalattal rendelkezők elhelyezkedését, az elhelyezkedést segítő, személyre szabott szolgáltatások, támogatások megismertetését. A rendezvény **lehetőséget ad az álláskeresők és munkáltatók közvetlen találkozására**, mely a minőségi munkaközvetítés egyik formája. A három körzetet képviselő salgótarjáni állásbörzén 27 munkáltató 663 főnek kínált elhelyezkedési lehetőséget helyben és a megyén kívül egyaránt. A balassagyarmati, szintén összevont rendezvényen 19 munkáltató összesen 76 munkakörbe 418 állásajánlattal keresett munkavállalókat.

A „Nógrád megye foglalkoztatási stratégiájának kialakítása, térségi foglalkoztatási megállapodások létrehozása” projekt célkitűzésének megfelelően 2006 közepén a megye **minden kistérségben** aláírásra került a **foglalkoztatási paktum**. A Paktumhoz csatlakozó több mint 200 partnerszervezet részére 2007. április 25-én, Szécsényben került sor a záró konferencia megrendezésére. A salgótarjáni és a bátonyterenyi kistérségek 2007 végén újra pályáztak a program folytatásához szükséges forrásra, s a kistérségi Irányító Csoportok 2008-tól tovább dolgoznak a munkatervben foglaltaknak megfelelően.

Kirendeltségeink 2008-2009-ben számos **egyéb rendezvényre** várták a munkáltatókat, civil szervezeteket, önkormányzatokat, álláskeresőket, melyek közül kiemeljük az alábbiakat:

Kirendeltségi fórum megváltozott munkaképességű álláskeresőknél, ahol tájékoztatást kaptak a rokkantsági nyugdíjrendszer átalakulásával kapcsolatos új szabályokról, a rehabilitációs járadék és az új rendszeren keresztül elérhető szolgáltatásokról, a foglalkoztatásukhoz nyújtható támogatásokról, a TÁMOP 1.1.1. lehetőségeiről.

Rehabilitációs Szakmai Nap munkáltatóknak, amelyen elhangzottak a munkáltatók tapasztalatai a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásáról, ahol megvitatták a munkáltatók és a munkaügyi szervezet együttműködését a rehabilitációs terv végrehajtásában, illetve megtörtént a munkaadók tájékoztatása a rehabilitációs járadékban részesülők foglalkoztatásához kapcsolódó támogatási formákról.

A Polgármesterek tájékoztatójára minden évben sor kerül. 2009-ben az „Út a munkához” program kapott kiemelt figyelmet, mivel a program sikeres végrehajtása mindannyiunk közös érdeke. A rendezvényeken az önkormányzatok vezetőinek, ügyintőzőinek és a munkaügyi központ munkatársainak problémafeltáró, egyeztető megbeszélése, a folyamatok közös értelmezése került a középpontba.

Partnereink szakmai tevékenységünkkel való elégedettségét a *minőségirányítási tevékenység* keretében (országosan egységesen) alkalmazott ügyfél-elégedettségi kérdőíveken folyamatosan, illetve időszakosan is mérjük.

A négy elégedettségi mutató súlyozott átlagát tartalmazó *partnerségi mutatószám 2008-ban Nógrád megyében 90,8%* lett, ami 9,3%-ponttal kedvezőbb, mint egy évvel korábban volt.

Partner elégedettségi mutatók közül három esetében magasabb, egy esetében pedig alacsonyabb mutatók születtek, mint 2007-ben.

Álláskereső ügyfeleink elégedettségét évente egyszer egy bővebb kérdéssor mentén is vizsgáljuk. Ennek a felmérésnek a 2008. évi eredménye minimálisan elmaradt az egy évvel korábbi szinttől, melynek háttérében vélhetően az állt, hogy a felmérésre korábban került sor, mint 2007-ben, s az év első hónapjaiban kevesebb állásigényt ajánlhattunk az álláskeresőknél, s még tanfolyamaink közül is kevés indult el.

A munkáltatók elégedettségét mérő évi egyszeri, valamint az álláskereső ügyfeleink elégedettségét negyedévente mérő felmérés szerint megyei átlagban javult a kirendeltségek tevékenységéről, munkatársainak szaktudásáról alkotott vélemény. Szervezetünk dolgozóinak munkahelyi elégedettsége a 2007-es átmeneti év után tavaly jelentős mértékben javult.

A Partner elégedettségi mutatók alakulása Nógrád megyében (%)

Partneri elégedettségi mutatók	2007. év	2008. év	2009. év
Ü Ügyfél elégedettségi komplex mutató	86,4	85,1	n.a.
Y Ügyfél elégedettségi mutató a folyamatos felmérés alapján	76,6	78,9	77,7*
M Munkaadói elégedettségi mutató	93,5	94,5	n.a.
D Dolgozói elégedettségi mutató	66,1	96,3	91,9
P Partneri elégedettségi mutató	81,5	90,8	-

* I. negyedévi adat

2009 első negyedévében az ún. folyamatos ügyfél-elégedettségi kérdőívet a megye hat kirendeltségén összesen 1.693 ügyfél töltötte ki. A kirendeltségek, ügyintézők tevékenységét több szempont alapján értékelték, melynek összesített eredménye szerint 77,7%-uk nagyon elégedett a kirendeltség által nyújtott szolgáltatásokkal. A 2008. I. negyedévi eredményt nem sikerült javítanunk, viszont nem is romlott, holott az év elején jelentősen megnövekedett ügyfélforgalom.

A dolgozói elégedettség terén is némi csökkenés tapasztalható az idén, ami elsősorban a gazdasági válság nyomán növekvő munkanélküliség és az ezzel kapcsolatos terhelésnövekedés következménye.

A munkaadói felmérés a napokban zajlik, eredménye még nem ismert, míg az ügyfél elégedettségi komplex kérdőív kitöltését júniusban kérjük az ügyfeleinktől.

Várható változások Nógrád megye munkaerőpiacán 2009-ben

A regisztrált álláskeresők számának 2008 végére bekövetkezett emelkedését döntően a szezonális hatások váltották ki, a gazdasági válság hatását januártól érzékeli szervezetünk. A jövőben tevékenységünk középpontjában az áll, hogy a válság következményeinek mérséklése érdekében eszközeink megújításával és bővítésével, a munkaerő-piaci egyensúly megőrzését hatékonyan szolgáló támogatások kialakításának ösztönzésével segítsük a megye, a térség álláskeresőit, munkaadóit.

Napjainkra a válság a gazdaság minden területére áttért, ami a cégeket arra kényszeríti, hogy a krízis enyhítésére, átvészelésére különféle intézkedéseket tegyenek: pl. létszámleépítés, racionálisabb munkaerő-gazdálkodás, termelés csökkentése, bedolgozók, alvállalkozók mellőzése, részmunkaidős foglalkoztatás, részleges profilváltás, intenzív piackutatás, beruházások, felújítások halasztása, támogatási lehetőségek kiaknázása.

A válság okozta negatív gazdasági tendenciák régiókat is hátrányosan érintik, ugyanakkor a vállalkozások többségének elsődleges célja nem a létszámleépítés, hanem a szakembereik megtartása átképzéssel, részmunkaidős foglalkoztatással, esetleg munkahely-megőrző támogatással.

A csoportos létszámcsökkentésre irányuló bejelentések 2009 első 4 hónapjában jelentősen meghaladták az előző év egészében bejelentett döntések létszámtartalmát, s az előzetes jelzések szerint további növekedésre kell számítani ezen a téren. E mellett a hagyományostól eltérő foglalkoztatási formák - ezek közül is mindenekelőtt a munkaerő-kölcsönzés és az AM-könyvvvel történő foglalkoztatás - keretei között alkalmazottak, továbbá a bejelentési kötelezettséget el nem érő elbocsátások elszenvedőinek száma a munkaügyi kirendeltségek forgalmának növekedésében is mérhető módon emelkedett.

A kereslet nagyfokú csökkenése mellett az ez évi lehetőségeket jelentősen korlátozza majd az a tény is, hogy a Munkaerő-piaci Alap foglalkoztatási alaprészének decentralizált kerete jelentős mértékben csökkent, így ezeknek a forrásoknak az egyensúlyozó szerepe, amelyek a foglalkoztatás bővítését segíthetnék a régióban, kisebb lesz, mint tavaly. Számítunk azonban arra, hogy központi intézkedések, programok, pályázatok révén egyéb források is hatékonyan segítik majd a nehézségek oldását.

A 2009-re várható munkaerő-piaci helyzet megítélésakor a helyi munkaerőpiac zsugorodása mellett számolunk azzal is, hogy a megye aktív keresőinek egy része a fővárosban, illetve Pest megyében talált munkát, s az elmúlt hónapokban közülük sokan elvesztették azt. Ezek a lehetőségek most bezárultak, ahogy a külföldi munkavállalás is korlátozottabbá vált. A rendelkezésre álló anyagi források szűkössége miatt a közszféra területein sem lehet foglalkoztatás-bővüléssel számolni. A közigazgatásban a természetes fogyás valósulhat meg, az oktatásban ősztől oktatási intézmények szűnhetnek meg, viszont az egészségügyben a kórházi közmunka révén némi növekedés történhet.

2009-ben tehát a megye munkaerőpiacán – akárcsak országosan - összességében a negatív tendenciák kerülnek túlsúlyba, számottevő foglalkoztatás-bővüléssel várhatóan nem számolhatunk, miközben az előző évinél többen szorulnak ki a munka világából. Érezhető változásokat csak a térség gazdasági erejét növelő fejlesztések indíthatnak el, melyet szervezetünk képzési és foglalkoztatási támogatásokkal segíthet.

Mellékletek

Az álláskeresők száma és változása

Körzet	Az álláskeresők					
	havi átlagos száma és változása az előző év azonos időszakához képest			száma és változása az előző évhez képest		
	2009. I. negyedév (fő)	2009.-2008. (fő)	2009./2008. (%)	2009. március (fő)	2009. márc.- 2008. márc. (fő)	2009. márc./ 2008. márc. (%)
Borsod-A-Z. megye	66 506	3 940	6,3	69 326	7 496	12,1
Heves megye	20 026	2 352	13,3	21 313	3 840	22,0
Nógrád megye	19 111	1 875	10,9	19 914	2 837	16,6
Észak-Magyarország	105 643	8 166	8,4	110 553	14 173	14,7
Országosan	538 705	69 676	14,9	563 885	101 515	22,0

A 15-64 éves népesség gazdasági aktivitása
(KSH Munkaerő-felmérése alapján)

Megnevezés	Magyarország			Észak-Magyarország			Nógrád megye		
	2007. év	2008. év	Változás 2008- 2007.	2007. év	2008. év	Változás 2008- 2007.	2007. év	2008. év	Változás 2008- 2007.
Foglalkoztatottak (ezer fő)	3 897,0	3 849,1	-47,9	422,5	407,4	-15,1	75,2	70,2	-5,0
Munkanélküliek (ezer fő)	311,7	328,8	17,1	59,4	63,3	3,9	7,9	10,2	2,3
Gazdaságilag aktívák (ezer fő)	4 208,7	4 177,9	-30,8	481,9	470,7	-11,2	83,1	80,4	-2,7
Gazdaságilag inaktívák (ezer fő)	2 591,0	2 616,3	25,3	349,6	352	2,4	58,3	58,9	0,6
Aktivitási arány (%)*	61,9	61,5	-0,4	58,0	57,2	-0,8	58,8	57,7	-1,1
Foglalkoztatási ráta (%)*	57,3	56,7	-0,6	50,8	49,5	-1,3	53,2	50,4	-2,8
Munkanélküliségi ráta (%)*	7,4	7,9	0,5	12,3	13,4	1,1	9,5	12,7	3,2

*A változás %-pontban értendő

Az álláskeresők összetételére vonatkozó főbb adatok Nógrád megyében

Megnevezés	2007.		2008.		2009. I. negyedév	
	létszám (fő)	megoszlás (%)	létszám (fő)	megoszlás (%)	létszám (fő)	megoszlás (%)
Az álláskeresők száma*	15 669	100,0	16 340	100,0	19 111	100,0
Közülük						
Pályakezdő	1 616	10,3	1 731	10,6	1 913	10,0
Férfi	8 407	53,7	8 840	54,1	10 764	56,3
Nő	7 262	46,3	7 500	45,9	8 347	43,7
Alacsony iskolai végzettségű	7 686	49,0	8 106	49,6	9 347	48,9
Diplomás	350	2,2	379	2,3	347	1,8
25 év alatti	2 536	16,2	2 633	16,1	3 519	18,4
50 év feletti	2 795	17,8	3 012	18,4	3 601	18,8
Tartósan regisztrált	5 447	34,7	6 456	39,5	6 931	36,3
Álláskeresői ellátásra jogosult	3 708	23,7	3 724	22,8	4 872	25,5
Rendszeres szociális segélyre jogosult	6 058	38,7	6 621	40,5	6 328	33,1

* Havi zárólétszámok átlaga